

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba)

z dnia 30 maja 2017 r. *

Odwołanie — Skarga o odszkodowanie i o zadośćuczynienie — Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa (WPZiB) — Środki ograniczające podjęte wobec Islamskiej Republiki Iranu — Wykaz osób i podmiotów, w odniesieniu do których ma zastosowanie zamrożenie środków finansowych i zasobów gospodarczych — Szkoda materialna — Szkoda niematerialna — Błąd w ocenie wysokości odszkodowania lub zadośćuczynienia — Brak — Odwołanie wzajemne — Przesłanki konieczne do powstania odpowiedzialności pozaumownej Unii Europejskiej — Obowiązek wykazania zasadności środków ograniczających — Wystarczająco istotne naruszenie

W sprawie C-45/15 P

mającej za przedmiot odwołanie w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wniesione w dniu 4 lutego 2015 r.,

Safa Nicu Sepahan Co., z siedzibą w Isfahanie (Iran), reprezentowana przez adwokata A. Bahramiego,

wnosząca odwołanie,

w której drugą stroną postępowania jest:

Rada Unii Europejskiej, reprezentowana przez R. Liudvinaviciute-Cordeiro oraz M. Bishopa i I. Gurova, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana w pierwszej instancji,

popierana przez

Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, reprezentowane przez M. Gray, działającą w charakterze pełnomocnika,

interwenient w postępowaniu odwoławczym,

TRYBUNAŁ (wielka izba),

w składzie: K. Lenaerts, prezes, A. Tizzano, wiceprezes, M. Ilešič, L. Bay Larsen i T. von Danwitz, prezesi izb, A. Rosas (sprawozdawca), J. Malenovský, E. Levits, J.C. Bonichot, A. Arabadjiev, C.G. Fernlund, C. Vajda, S. Rodin, F. Biltgen i K. Jürimäe, sędziowie,

rzecznik generalny: P. Mengozzi,

sekretarz: L. Hewlett, główny administrator,

* Język postępowania: angielski.

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 2 maja 2016 r.,
po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 8 września 2016 r.,
wydaje następujący

Wyrok

- 1 W swoim odwołaniu Safa Nicu Sepahan Co. wnosi o częściowe uchylenie wyroku Sądu Unii Europejskiej z dnia 25 listopada 2014 r., Safa Nicu Sepahan/Rada (T-384/11, zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem”, EU:T:2014:986), którym Sąd oddalił w części jej skargę zmierzającą do zasądzenia na jej rzecz odszkodowania i zadośćuczynienia za szkody materialne i niematerialne, jakie miała ponieść w wyniku wskazania jej w wykazie podmiotów, których środki finansowe i zasoby gospodarcze zostały zamrożone na podstawie pkt 19 części I sekcji B załącznika I do rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) nr 503/2011 z dnia 23 maja 2011 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (UE) nr 961/2010 w sprawie środków ograniczających wobec Iranu (Dz.U. 2011, L 136, s. 26; sprostowanie Dz.U. 2011, L 164, s. 22), a następnie na podstawie pkt 61 części I sekcji B załącznika IX do rozporządzenia Rady (UE) nr 267/2012 z dnia 23 marca 2012 r. w sprawie środków ograniczających wobec Iranu i uchylającego rozporządzenie (UE) nr 961/2010 (Dz.U. 2012, L 88, s. 1) (zwanych dalej „spornymi przepisami”).
- 2 W odwołaniu wzajemnym Rada Unii Europejskiej domaga się uchylenia zaskarżonego wyroku w części zasądzonej od Unii Europejskiej na rzecz Safa Nicu Sepahan zadośćuczynienia z tytułu poniesionej przez tę spółkę szkody niematerialnej będącej skutkiem środków ograniczających przewidzianych w spornych przepisach.

Okoliczności powstania sporu

- 3 Okoliczności powstania sporu zostały przedstawione w pkt 1–13 zaskarżonego wyroku w następujący sposób:
 - „1 Niniejsza sprawa wpisuje się w ramy systemu środków ograniczających, ustanowionych w celu wywarcia nacisku na Islamską Republikę Iranu, aby zakończyła działania stwarzających zagrożenie rozprzestrzeniania broni jądrowej i działania związane z rozwojem systemów przenoszenia broni jądrowej (zwane dalej »rozprzestrzenianiem broni jądrowej«).
 - 2 Skarżąca, Safa Nicu Sepahan [...], jest irańską spółką akcyjną.
 - 3 Nazwa podmiotu zidentyfikowanego jako »Safa Nicu« została umieszczona w wykazie podmiotów, które przyczyniają się do rozprzestrzeniania broni jądrowej, zawartym w załączniku II do decyzji Rady 2010/413/WPZiB z dnia 26 lipca 2010 r. w sprawie środków ograniczających wobec Iranu i uchylającej wspólne stanowisko 2007/140/WPZiB (Dz.U. [2010], L 195, s. 39) na mocy decyzji Rady 2011/299/WPZiB z dnia 23 maja 2011 r. zmieniającej decyzję 2010/413/WPZiB (Dz.U. [2011], L 136, s. 65).
 - 4 W konsekwencji nazwa podmiotu zidentyfikowanego jako »Safa Nicu« została umieszczona w wykazie zawartym w załączniku VIII do rozporządzenia Rady (UE) nr 961/2010 z dnia 25 października 2010 r. w sprawie środków ograniczających wobec Iranu i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 423/2007 (Dz.U. [2010], L 281, s. 1), w drodze [rozporządzenia wykonawczego nr 503/2011].

- 5 W uzasadnieniu decyzji 2011/299 oraz rozporządzenia wykonawczego nr 503/2011 podmiot zidentyfikowany jako »Safa Nicu« został opisany jako »[p]rzedsiębiorstwo komunikacyjne dostarczające sprzęt zakładowi Fordow (Qom [,Iran]) bez zadeklarowania tego [Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (ONZ)(MAEA)]«.
- 6 Po otrzymaniu informacji od jednego ze swoich partnerów handlowych Safa Nicu zwróciła się do [Rady] pismem z dnia 7 czerwca 2011 r. o zmianę załącznika VIII do rozporządzenia nr 961/2010 bądź poprzez uzupełnienie i skorygowanie wpisu dotyczącego podmiotu zidentyfikowanego jako »Safa Nicu« w spornych wykazach, bądź poprzez jego usunięcie. W tej kwestii podnosi ona, że albo wpis ten dotyczy innego niż skarżąca podmiotu, albo Rada popełniła błąd, umieszczając jej nazwę w wykazie zawartym w załączniku VIII do rozporządzenia nr 961/2010.
- 7 Nie otrzymawszy odpowiedzi na swoje pismo z dnia 7 czerwca 2011 r., skarżąca skontaktowała się z Radą telefonicznie, a następnie, w dniu 23 czerwca 2011 r., skierowała do niej kolejne pismo.
- 8 Nazwa podmiotu zidentyfikowanego jako »Safa Nicu« została pozostawiona w wykazach w załączniku II do decyzji 2010/413 oraz w załączniku VIII do rozporządzenia nr 961/2010 na mocy decyzji Rady 2011/783/WPZiB z dnia 1 grudnia 2011 r. dotyczącej zmiany decyzji 2010/413 (Dz.U. [2011], L 319, s. 71) oraz rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) nr 1245/2011 z dnia 1 grudnia 2011 r. dotyczącego wykonania rozporządzenia nr 961/2010 (Dz.U. [2011], L 319, s. 11).
- 9 W decyzji 2011/783 oraz w rozporządzeniu wykonawczym nr 1245/2011 zapis »Safa Nicu« został zastąpiony zapisem »Safa Nicu, alias 'Safa Nicu Sepahan', 'Safanco Company', 'Safa Nicu Afghanistan Company', 'Safa Al-Noor Company' oraz 'Safa Nicu Ltd Company'«. Jako dane identyfikacyjne wskazanego podmiotu podano też pięć adresów w Iranie, Zjednoczonych Emiratach Arabskich oraz w Afganistanie.
- 10 Pismem z dnia 5 grudnia 2011 r. Rada poinformowała skarżącą o pozostawieniu jej nazwy w wykazach w załączniku II do decyzji 2010/413 oraz w załączniku VIII do rozporządzenia nr 961/2010. Stwierdziła ona, że uwagi skarżącego przedstawione w dniu 7 czerwca 2011 r. nie uzasadniały zniesienia środków ograniczających. Dodała, że wpisanie podmiotu zidentyfikowanego jako »Safa Nicu« dotyczy właśnie skarżącej, mimo niepełnego zapisu jej nazwy. Poinformowała również skarżącą o zmianach wspomnianych w pkt 9 powyżej.
- 11 Ponieważ rozporządzenie nr 961/2010 zostało uchylone [rozporządzeniem nr 267/2012], nazwa skarżącej została włączona przez Radę do załącznika IX do tego ostatniego rozporządzenia. Uzasadnienie dotyczące skarżącej jest identyczne z tym, które zamieszczono w rozporządzeniu wykonawczym nr 1245/2011.
- 12 Pismem z dnia 11 grudnia 2012 r. Rada poinformowała skarżącą o pozostawieniu jej nazwy w wykazach w załączniku II do decyzji 2010/413 oraz w załączniku IX do rozporządzenia nr 267/2012, załączając do pisma to ostatnie rozporządzenie.
- 13 Decyzją Rady 2014/222/WPZiB z dnia 16 kwietnia 2014 r. zmieniającą decyzję 2010/413/WPZiB (Dz.U. [2014], L 119, s. 65) nazwa skarżącej została wykreślona z wykazu w załączniku II do decyzji 2010/413. W konsekwencji na mocy rozporządzenia wykonawczego Rady (UE) nr 397/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. dotyczącego wykonania rozporządzenia (UE) nr 267/2012 (Dz.U. [2014], L 119, s. 1) jej nazwa została również usunięta z wykazu w załączniku IX do rozporządzenia nr 267/2012».

Zaskarżony wyrok

- 4 Pismem z dnia 22 lipca 2011 r. Safa Nicu Sepahan wniosła do Sądu skargę o stwierdzenie nieważności oraz o odszkodowanie i zadośćuczynienie.

- 5 Jeżeli chodzi, po pierwsze, o żądanie stwierdzenia nieważności spornych przepisów, Sąd wskazał, że sąd Unii powinien upewnić się, że środki ograniczające o charakterze indywidualnym opierają się na wystarczająco solidnej podstawie faktycznej. W tej kwestii Sąd podkreślił, powołując się na pkt 64–66 wyroku z dnia 28 listopada 2013 r., Rada/Fulmen i Mahmoudian, C-280/12 P, EU:C:2013:775), że to do właściwego organu Unii należy wykazanie zasadności powodów wysuniętych przeciwko konkretnej osobie, a nie do tej osoby przedstawienie dowodu przeciwnego na brak zasadności wspomnianych powodów. W konsekwencji Sąd wezwał Radę do przedstawienia informacji i dowodów, które uzasadniały przyjęcie i utrzymanie środków ograniczających wobec Safa Nicu Sepahan.
- 6 Z uwagi na to, że Rada wskazała, że jedynym będącym w jej posiadaniu elementem dotyczącym zastosowania i utrzymania przedmiotowych środków ograniczających była propozycja wpisu pochodząca od jednego z państw członkowskich oraz że informacje zawarte we wniosku zostały powtórzone w uzasadnieniu spornych przepisów, Sąd uznał w pkt 38 zaskarżonego wyroku, iż Rada nie wykazała zasadności tego twierdzenia, zgodnie z którym Safa Nicu Sepahan jest spółką komunikacyjną, która dostarczała sprzęt zakładowi Fordow (Qom). Skoro twierdzenie to stanowiło jedyny powód leżący u podstaw zastosowania środków ograniczających wobec Safa Nicu Sepahan, Sąd stwierdził nieważność spornych przepisów.
- 7 Jeżeli chodzi, po drugie, o zgłoszone przez Safa Nicu Sepahan żądanie odszkodowawcze, Sąd przypomniał w pkt 47 zaskarżonego wyroku orzecznictwo, zgodnie z którym powstanie pozaumownej odpowiedzialności Unii uzależnione jest od łącznego spełnienia określonych przesłanek, a mianowicie: bezprawności zachowania zarzucanego instytucjom, rzeczywistego charakteru szkody oraz istnienia związku przyczynowego między zarzucanym instytucjom zachowaniem a podnoszoną szkodą.
- 8 Jeżeli chodzi, w pierwszej kolejności, o przesłankę bezprawności zachowania zarzucanego instytucjom, Sąd przypomniał w pkt 50 zaskarżonego wyroku, że orzecznictwo wymaga, aby zostało ustalone wystarczająco istotne naruszenie normy prawnej mającej na celu przyznanie uprawnień jednostkom, a w pkt 52 tego wyroku – że rozstrzygającym kryterium pozwalającym na stwierdzenie takiego naruszenia jest kryterium oczywistego i poważnego naruszenia przez daną instytucję granic przysługujących jej uprawnień dyskrecyjnych. W pkt 57, 58 zaskarżonego wyroku Sąd orzekł, że mające znaczenie dla sprawy przepisy rozporządzeń nr 961/2010 i 267/2012 w sposób wyczerpujący wymieniają przesłanki, po których spełnieniu takie ograniczenia są dopuszczalne, oraz że przepisy te w zakresie, w jakim zapewniają ochronę indywidualnych interesów jednostek, których dotyczą, należy uznać za normy prawne mające na celu przyznanie uprawnień jednostkom. Ze stwierdzenia nieważności spornych przepisów dokonanego przez Sąd w zaskarżonym wyroku wynikałoby, że przyjmując rzeczne przepisy, Rada naruszyła te rozporządzenia.
- 9 W trakcie dalszej analizy wystarczająco istotnego charakteru tego naruszenia Sąd w pkt 59–61 zaskarżonego wyroku orzekł, że w odniesieniu do obowiązku wykazania zasadności zastosowanych środków ograniczających Radzie nie przysługiwały uprawnienia dyskrecyjne, ponieważ obowiązek ten był podyktowany wymogiem poszanowania praw podstawowych odnośnych osób i podmiotów. Sąd stwierdził również, w pkt 62 tego wyroku, że norma nakładająca na Radę ten obowiązek powodowała trudności w jej stosowaniu lub interpretacji.
- 10 Wyjaśniwszy ponadto w pkt 63–67 zaskarżonego wyroku, że rzeczona zasada została potwierdzona przez orzecznictwo poprzedzające przyjęcie pierwszego ze spornych przepisów, co miało miejsce w dniu 23 maja 2011 r., Sąd w pkt 68, 69 stwierdził, że organ administracji działający ze zwykłą ostrożnością i starannością byłby w stanie zrozumieć, w chwili przyjmowania rzeczonego przepisu, że do niego należy zgromadzenie informacji i dowodów uzasadniających środki ograniczające wobec skarżącej, tak aby w razie ich zakwestionowania mógł wykazać zasadność tych środków poprzez przedstawienie rzeczonych informacji i rzeczonych dowodów przed sądem Unii. W konsekwencji Sąd stwierdził istnienie wystarczająco istotnego naruszenia normy prawnej mającej na celu przyznanie uprawnień jednostkom.

- 11 W drugiej i w trzeciej kolejności Sąd wskazał, że do Safa Nicu Sepahan należy przedstawienie dowodów w celu wykazania istnienia i rozmiaru rzeczywistej i pewnej szkody, a także okoliczności, że szkoda taka wynika w sposób wystarczająco bezpośredni z zarzucanego zachowania.
- 12 Jeżeli chodzi o zgłoszone przez Safa Nicu Sepahan żądanie zadośćuczynienia za szkodę niematerialną, w pkt 85 zaskarżonego wyroku Sąd stwierdził, że niezgodne z prawem przyjęcie i pozostawienie w mocy środków ograniczających obejmujących Safa Nicu Sepahan wyrządziło jej szkodę niematerialną dającą prawo do zadośćuczynienia.
- 13 Jeżeli chodzi o wysokość należnego zadośćuczynienia za szkodę niematerialną, Sąd – powołując się na pkt 72 wyroku z dnia 28 maja 2013 r., Abdulrahim/Rada i Komisja (C-239/12 P, EU:C:2013:331) – w pkt 86, 87 zaskarżonego wyroku uznał, że stwierdzenie nieważności umieszczenia nazwy Safa Nicu Sepahan w wykazie podmiotów, których dotyczą rozpatrywane środki ograniczające, może skutkować zmniejszeniem kwoty przyznanego zadośćuczynienia, lecz nie może stanowić pełnego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Wyjaśniawszy w pkt 88–91 zaskarżonego wyroku, że należy wziąć pod uwagę w szczególności powagę stwierdzonego naruszenia, czas jego utrzymywania się, zachowanie Rady, a także efekt, jaki zarzut zaangażowania Safa Nicu Sepahan działalność Iranu w zakresie rozprzestrzeniania broni jądrowej mógł wyrzucić na osobach trzecich, Sąd ustalił wysokość tego zadośćuczynienia, ex aequo et bono, na kwotę 50 000 EUR.
- 14 Sąd oddalił natomiast żądanie Safa Nicu Sepahan dotyczące naprawienia poniesionej przez nią jakoby szkody materialnej.

Żądania stron

Żądania odwołania

- 15 Safa Nicu Sepahan wnosi w odwołaniu do Trybunału o:
 - uchylenie zaskarżonego wyroku w części oddalającej żądanie zasądzenia odszkodowania za szkodę materialną;
 - uchylenie zaskarżonego wyroku w części, w której ogranicza on wysokość zadośćuczynienia za szkodę niematerialną do kwoty 50 000 EUR;
 - zasądzenie od Rady kwoty 5 662 737,40 EUR oraz odsetek tytułem odszkodowania za szkodę materialną poniesioną w wyniku umieszczenia wnoszącej odwołanie w wykazie osób objętych sankcjami;
 - zasądzenie od Rady kwoty 2 000 000 EUR oraz odsetek tytułem zadośćuczynienia za szkodę niematerialną poniesioną w wyniku umieszczenia wnoszącej odwołanie w wykazie osób objętych sankcjami;
 - obciążenie Rady kosztami poniesionymi przez wnoszącą odwołanie przed Trybunałem i przed Sądem, wraz z odsetkami;
 - tytułem żądania ewentualnego – zasądzenie od Rady kwot ustalonych ex aequo et bono wraz z odsetkami jako odszkodowanie za szkodę materialną i zadośćuczynienia za szkodę niematerialną, przy czym kwota zadośćuczynienia nie powinna być niższa od kwoty już przyznanej z tego tytułu zaskarżonym wyrokiem, a także obciążenie Rady kosztami poniesionymi przez wnoszącą odwołanie przed Trybunałem i przed Sądem, wraz z odsetkami;

— w dalszej kolejności, także tytułem żądania ewentualnego – przekazanie sprawy Sądowi do ponownego rozpoznania, aby ponownie przeanalizował wysokość szkody oraz wydał nowy wyrok na jej korzyść.

16 W odpowiedzi na odwołanie Rada wnosi do Trybunału o:

- oddalenie odwołania jako bezzasadnego;
- zmianę uzasadnienia zaskarżonego wyroku w odniesieniu do pojęcia „wystarczająco istotnego naruszenia normy prawnej” stosownie do rozważań przedstawionych przez nią w odpowiedzi na odwołanie oraz
- obciążenie wnoszącej odwołanie kosztami postępowania odwoławczego i postępowania w pierwszej instancji.

Żądania odwołania wzajemnego

17 W odwołaniu wzajemnym Rada wnosi do Trybunału o:

- uchylenie zaskarżonego wyroku w części zasądzającej od niej na rzecz wnoszącej odwołanie zadośćuczynienie w kwocie 50 000 EUR z tytułu szkody niematerialnej, jaką ta ostatnia miała ponieść;
- oddalenie zgłoszonego przez wnoszącą odwołanie żądania zasądzenia odszkodowania z tytułu szkody materialnej oraz
- obciążenie wnoszącej odwołanie kosztami postępowania z odwołania wzajemnego oraz kosztami postępowania w pierwszej instancji.

18 W swojej odpowiedzi na odwołanie wzajemne Safa Nicu Sepahan wnosi do Trybunału o uznanie tego odwołania wzajemnego za bezzasadne. Ponadto powtarza żądania zawarte w swoim odwołaniu, z wyjątkiem żądania podniesionego tytułem ewentualnym, a mającego na celu przekazanie sprawy Sądowi do ponownego rozpoznania, aby ten ponownie przeanalizował wysokość szkody oraz wydał nowy wyrok na jej korzyść.

19 Postanowieniem prezesa Trybunału z dnia 5 sierpnia 2015 r. Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej zostało dopuszczone do sprawy jako interwenient popierający żądania Rady.

Uwagi wstępne

20 Zgodnie z art. 174 regulaminu postępowania przed Trybunałem żądania odpowiedzi na odwołanie mają na celu uwzględnienie lub oddalenie, w całości lub w części, odwołania. Poza tym zgodnie z art. 172 i 176 tego regulaminu strony uprawnione do złożenia odpowiedzi na odwołanie mogą złożyć odrębnym od odpowiedzi na odwołanie pismem odwołanie wzajemne, które zgodnie z art. 178 § 1 i art. 178 § 3 zdanie drugie tego regulaminu ma mieć na celu uchylenie, w całości lub w części, zaskarżonego wyroku w oparciu o zarzuty i argumenty prawne odrębne od podniesionych w odpowiedzi na odwołanie. Z łącznej lektury tych przepisów wynika, że odpowiedź na odwołanie nie może mieć na celu uchylenia zaskarżonego wyroku z zarzutów odrębnych i niezależnych od tych, które zostały przywołane w odwołaniu, gdyż takie powody mogą być podniesione tylko w ramach odwołania wzajemnego (wyrok z dnia 10 listopada 2016 r., DTS Distribuidora de Televisión Digital/Komisja, C-449/14 P, EU:C:2016:848, pkt 99–101).

- 21 W zakresie, w jakim Rada, w swojej odpowiedzi na odwołanie Safa Nicu Sepahan, domaga się od Trybunału zmiany uzasadnienia zaskarżonego wyroku w odniesieniu do jednej z kumulatywnych przesłanek powstania pozaumownej odpowiedzialności Unii, to jest przesłanki dotyczącej istnienia „wystarczająco istotnego naruszenia” normy prawnej mającej na celu przyznanie uprawnień jednostkom, zauważyć należy, że żądanie to nie dotyczy uwzględnienia lub oddalenia rzeczzonego odwołania, lecz uchylecia rozstrzygnięcia Sądu zawartego w pkt 2 sentencji zaskarżonego wyroku, zasądzającego od Rady na rzecz Safa Nicu Sepahan kwoty 50 000 EUR tytułem zadośćuczynienia za doznaną przez tę ostatnią szkodę niematerialną, albowiem rozstrzygnięcie to zapadło na podstawie stwierdzenia takiego naruszenia. Tak więc żądanie to, z uwagi na niespełnienie wymogów z art. 174 regulaminu postępowania, jest niedopuszczalne.
- 22 Podobnie w zakresie, w jakim Safa Nicu Sepahan wnosi w odpowiedzi na odwołanie wzajemne Rady o częściowe uchylenie zaskarżonego wyroku i zasądzenie na jej rzecz słusznego odszkodowania i zadośćuczynienia za poniesione szkody, zarówno materialną, jak i niematerialną, wskazać trzeba, że wbrew przepisom art. 179 regulaminu postępowania żądania te zostały ograniczone do zarzutów podniesionych w tymże odwołaniu wzajemnym, a w konsekwencji są one niedopuszczalne.
- 23 W pierwszej kolejności należy zbadać odwołanie wzajemne Rady, ponieważ dotyczy ono pierwszej z trzech przesłanek powstania pozaumownej odpowiedzialności Unii, a mianowicie przesłanki związanej z istnieniem wystarczająco istotnego naruszenia normy prawnej mającej na celu przyznanie uprawnień jednostkom.

W przedmiocie odwołania wzajemnego Rady

- 24 Odwołanie Rady opiera się na dwóch zarzutach.

W przedmiocie zarzutu pierwszego, dotyczącego błędnej oceny przesłanek powstania odpowiedzialności pozaumownej Unii

Argumentacja stron

- 25 Zdaniem Rady Sąd naruszył prawo, uznając w pkt 68, 69 zaskarżonego wyroku, że rozpatrywana bezprawność stanowiła „wystarczająco istotne naruszenie normy prawnej”.
- 26 W tej kwestii Sąd w pkt 59–61 zaskarżonego wyroku orzekł, że Radzie nie przysługiwały uprawnienia dyskrecjonalne w odniesieniu do decyzji o umieszczeniu nazwy Safa Nicu Sepahan w wykazie osób objętych rozpatrywanymi środkami ograniczającymi. Zdaniem Rady Sąd wysnuł taki wniosek w sposób błędny, opierając się na orzecznictwie, jakie obecnie kształtują wyroki: z dnia 28 listopada 2013 r., Rada/Fulmen i Mahmoudian (C-280/12 P, EU:C:2013:775) oraz z dnia 18 lipca 2013 r., Komisja i in./Kadi (C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518), w celu ustalenia zakresu nałożonego na Radę obowiązku wykazania, w razie zakwestionowania, zasadności powodów wysuniętych przeciwko osobie objętej środkami ograniczającymi, w sytuacji gdy ta reguła orzecznicza nie była wyraźnie ustanowiona w chwili przyjmowania przez Radę spornych przepisów.
- 27 Ponadto Rada utrzymuje, że Sąd błędnie stwierdził w pkt 62 zaskarżonego wyroku, iż norma nakładająca na Radę obowiązek wykazania zasadności rozpatrywanych środków ograniczających nie wchodziła w zakres sytuacji szczególnie złożonej oraz że nie powodowała trudności w jej stosowaniu lub interpretacji. W jej przekonaniu Sąd w sposób nieprawidłowy oparł się na własnym orzecznictwie, przytoczonym w pkt 64–67 zaskarżonego wyroku. Ponadto należało jej zdaniem wziąć pod uwagę trudności związane z przekazywaniem informacji poufnych, w oparciu o które podejmowana jest decyzja o umieszczeniu osoby lub podmiotu w wykazie dotyczącym środków ograniczających.

28 Safa Nicu Sepahan kwestionuje te argumenty.

Ocena Trybunału

- 29 Należy przypomnieć, że wśród przesłanek wymaganych do powstania odpowiedzialności pozaumownej Unii na podstawie art. 340 akapit drugi TFUE figuruje wymóg wystarczająco istotnego naruszenia normy prawnej mającej na celu przyznanie uprawnień jednostkom (zob. podobnie wyrok z dnia 19 kwietnia 2012 r., Artegoda/Komisja C-221/10 P, EU:C:2012:216, pkt 80 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 30 Trybunał miał sposobność uściślić, że naruszenie takie jest wykazane, gdy obejmuje oczywiste i poważne naruszenie przez daną instytucję granic przysługujących jej uprawnień dyskrecyjnych, a elementami, jakie należy wziąć w tym względzie pod uwagę, są w szczególności stopień jasności i precyzji naruszonej normy, a także zakres uznania, jaki naruszona norma pozostawia organowi Unii (zob. podobnie w szczególności wyroki: z dnia 5 marca 1996 r., Brasserie du pêcheur i Factortame, C-46/93 i C-48/93, EU:C:1996:79, pkt 55, 56; z dnia 25 stycznia 2007 r., Robins i in., C-278/05, EU:C:2007:56, pkt 70; a także z dnia 19 czerwca 2014 r., Specht i in., od C-501/12 do C-506/12, C-540/12 i C-541/12, EU:C:2014:2005, pkt 102).
- 31 Z orzecznictwa wynika również, że w każdym razie naruszenie prawa Unii jest w sposób oczywisty istotne, jeżeli uchybienie trwało mimo ogłoszenia wyroku stwierdzającego zarzucane uchybienie, wydania orzeczenia prejudycjalnego lub istnienia utrwalonego orzecznictwa Trybunału w danej dziedzinie, z których wynika bezprawny charakter omawianego zachowania (wyroki: z dnia 5 marca 1996 r., Brasserie du pêcheur i Factortame, C-46/93 i C-48/93, EU:C:1996:79, pkt 57; a także z dnia 12 grudnia 2006 r., Test Claimants in the FII Group Litigation, C-446/04, EU:C:2006:774, pkt 214).
- 32 W świetle tego orzecznictwa należy ustalić, czy Sąd naruszył prawo, orzekając – w szczególności w pkt 68, 69 zaskarżonego wyroku – że niedopełnienie przez Radę obowiązku zgromadzenia informacji lub dowodów uzasadniających środki ograniczające wobec Safa Nicu Sepahan w celu wykazania, w razie zakwestionowania, zasadności tych środków poprzez przedłożenie rzeczonych informacji lub rzeczonych dowodów sądowi Unii, stanowiło w okolicznościach sprawy wystarczająco istotne naruszenie normy prawnej mającej na celu przyznanie uprawnień jednostkom.
- 33 Jak wynika z pkt 37 zaskarżonego wyroku, poza sporem jest, że przed Sądem Rada wskazała, iż jedynym będącym w jej posiadaniu elementem dotyczącym zastosowania i utrzymania wobec Safa Nicu Sepahan środków ograniczających była propozycja wpisu pochodząca od jednego z państw członkowskich oraz iż informacje zawarte we wniosku zostały powtórzone w uzasadnieniu zaskarżonych aktów. Z pkt 37 zaskarżonego wyroku wynika zatem, że Rada nie posiadała informacji lub dowodów potwierdzających powody zastosowania środków ograniczających wobec Safa Nicu Sepahan.
- 34 Mimo to – zdaniem Rady – orzecznictwo, zgodnie z którym powinna ona dostarczyć, w razie zakwestionowania, informacje lub dowody potwierdzające powody zastosowania środków ograniczających wobec osób fizycznych lub prawnych, nie było wyraźnie ukształtowane w chwili przyjmowania przez Radę pierwszego ze spornych przepisów. Tak więc uważa ona, że mimo niedopełnienia przez nią tego obowiązku nie można jej zarzucić w tej kwestii istotnego naruszenia prawa Unii w okresie przed ogłoszeniem wyroków z dnia 18 lipca 2013 r., Komisja i in./Kadi (C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, EU:C:2013:518) oraz z dnia 28 listopada 2013 r., Rada/Fulmen i Mahmoudian (C-280/12 P EU:C:2013:775), którymi Trybunał uściślił to orzecznictwo.
- 35 W tej kwestii należy przypomnieć, jak Trybunał podkreślił już w orzecznictwie poprzedzającym przyjęcie spornych przepisów, że Unia jest Unią prawa, w której instytucje podlegają kontroli zgodności wydanych przez nie aktów, w szczególności z traktatem FUE oraz z ogólnymi zasadami

prawa (wyrok z dnia 29 czerwca 2010 r., E i F, C-550/09, EU:C:2010:382, pkt 44 i przytoczone tam orzecznictwo) i w której osobom fizycznym i prawnym powinna przysługiwać skuteczna ochrona sądowa.

- 36 Jeżeli chodzi o przestrzeganie zasady skutecznej ochrony sądowej, Trybunał uznał w pkt 343 wyroku z dnia 3 września 2008 r., Kadi i Al Barakaat International Foundation/Rada i Komisja (C-402/05 P i C-415/05 P, EU:C:2008:461), że środki ograniczające zastosowane wobec osób fizycznych lub prawnych nie są wyłączone spod wszelkiej kontroli sądu Unii, jeżeli – między innymi – podnosi się, że nakładający je akt ma związek z bezpieczeństwem narodowym lub terroryzmem.
- 37 I tak, jak wynika z tego orzecznictwa, prawo do skutecznej ochrony sądowej wymaga, by Rada przedstawiła, w razie zakwestionowania, informacje lub dowody potwierdzające powody zastosowania środków ograniczających wobec osób fizycznych lub prawnych. W tej kwestii z pkt 336 wyroku z dnia 3 września 2008 r., Kadi i Al Barakaat International Foundation/Rada i Komisja (C-402/05 P i C-415/05 P, EU:C:2008:461) wynika, że kontrola sądowa środków ograniczających zastosowanych wobec osób fizycznych lub prawnych powinna móc obejmować, między innymi, zgodność z prawem powodów, na których opiera się decyzja nakładająca na osobę lub podmiot środki ograniczające.
- 38 Podobnie w pkt 57 wyroku z dnia 29 czerwca 2010 r., E i F (C-550/09, EU:C:2010:382) Trybunał uznał, że odpowiednia kontrola sądowa zgodności z prawem materialnym indywidualnych środków ograniczających powinna obejmować między innymi badanie okoliczności faktycznych oraz dowodów i informacji powołanych w celu przyjęcia takich środków.
- 39 Zresztą, mimo że sprawy zakończone wspomnianymi wyrokami dotyczyły środków w postaci zamrożenia aktywów zastosowanych w specyficznym kontekście zwalczania międzynarodowego terroryzmu, oczywiste jest, że wynikający z tego orzecznictwa obowiązek wykazania zasadności środków ograniczających zastosowanych wobec osób i podmiotów indywidualnych pozostaje aktualny również w odniesieniu do przyjęcia środków ograniczających w postaci zamrożenia aktywów w celu wywarcia nacisku na Islamską Republikę Iranu, takich jak środki zastosowane wobec Safa Nicu Sepahan, z uwzględnieniem w szczególności indywidualnego charakteru rzeczonych środków ograniczających oraz istotnego wpływu, jaki mogą one wywrzeć na prawa i wolności objętych nimi osób i podmiotów (zob. w tej ostatniej kwestii wyrok z dnia 3 września 2008 r., Kadi i Al Barakaat International Foundation/Rada i Komisja (C-402/05 P i C-415/05 P, EU:C:2008:461, pkt 361, 375).
- 40 W tych okolicznościach należy uznać, że ciążący na Radzie obowiązek przedstawienia, w razie zakwestionowania, informacji lub dowodów potwierdzających powody zastosowania środków ograniczających wobec osoby fizycznej lub prawnej wynikał już w dniu przyjęcia spornych przepisów z utrwalonego orzecznictwa Trybunału. W konsekwencji Sąd słusznie stwierdził, między innymi w pkt 68, 69 zaskarżonego wyroku, że naruszenie tego obowiązku, utrzymujące się przez blisko trzy lata, stanowiło wystarczająco istotne naruszenie normy prawnej mającej na celu przyznanie uprawnień jednostkom i to niezależnie od kwestii, czy sprawa dotyczy praw – zgodnie z pkt 58 zaskarżonego wyroku – polegających na tym, by środki ograniczające nie zostały wobec jednostki zastosowane z naruszeniem przesłanek materialnych stosowania takich środków, czy – zgodnie z pkt 60 rzeczonego wyroku – odnoszących się do wymogów związanych ze skuteczną ochroną sądową.
- 41 Powyższego wniosku nie podważa argument Rady wywodzony z trudności związanych z poufnym charakterem informacji lub dowodów potwierdzających powody decyzji o zastosowaniu środków ograniczających wobec osoby fizycznej lub prawnej. W niniejszej sprawie Rada bowiem w żadnym momencie postępowania przed Sądem nie podniosła faktu posiadania poufnych informacji lub dowodów na poparcie środków ograniczających zastosowanych wobec Safa Nicu Sepahan.
- 42 W związku z tym zarzut pierwszy odwołania wzajemnego należy oddalić jako bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu drugiego, dotyczącego błędnej oceny przesłanek zadośćuczynienia za szkodę niematerialną podnoszoną przez Safa Nicu Sepahan

Argumentacja stron

- 43 Rada podnosi, że Sąd naruszył prawo poprzez uznanie w pkt 86–92 zaskarżonego wyroku, że stwierdzenie nieważności spornych przepisów nie stanowi w okolicznościach sprawy pełnego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.
- 44 Czyniąc to, Sąd oddalił się jej zdaniem od rozwiązań przyjętych w innych sprawach, a w szczególności w pkt 241 wyroku z dnia 11 lipca 2007 r., Sison/Rada (T-47/03, niepublikowanego, EU:T:2007:207), w którym Sąd uznał, że stwierdzenie nieważności decyzji o umieszczenie w badanym wykazie osób objętych środkami ograniczającymi stanowiło odpowiednie zadośćuczynienie. Ponadto – jak wskazuje – również Trybunał orzekł w pkt 72 wyroku z dnia 28 maja 2013 r., Abdulrahim/Rada i Komisja, C-239/12 P, EU:C:2013:331), że stwierdzenie nieważności decyzji o umieszczeniu w wykazie jest w stanie zrehabilitować zainteresowaną osobę lub stanowić jakąś formę zadośćuczynienia za krzywdę, której ona doznała.
- 45 W konsekwencji Rada uważa, że należy uchylić rozstrzygnięcie Sądu zasądzające od niej na rzecz skarżącej kwotę 50 000 EUR tytułem zadośćuczynienia.
- 46 Safa Nicu Sepahan kwestionuje te argumenty.

Ocena Trybunału

- 47 Należy wskazać, że w swoim rozumowaniu Sąd słusznie oparł się – w pkt 86 zaskarżonego wyroku – na wyroku z dnia 28 maja 2013 r. Abdulrahim/Rada i Komisja (C-239/12 P, EU:C:2013:331), by orzec, że stwierdzenie nieważności spornych przepisów może stanowić formę zadośćuczynienia za szkodę niematerialną doznaną przez Safa Nicu Sepahan.
- 48 Jeżeli następnie Sąd uznał jednak, w szczególności w pkt 87 zaskarżonego wyroku, że w rozpatrywanej sprawie stwierdzenie nieważności umieszczenia Safa Nicu Sepahan w wykazie mogło skutkować zmniejszeniem kwoty przyznanego zadośćuczynienia, lecz nie mogło stanowić pełnego zadośćuczynienia za poniesioną szkodę niematerialną, to ocena ta została przeprowadzona z uwzględnieniem okoliczności sprawy.
- 49 W tej kwestii należy na wstępie stwierdzić, że orzekając – na podstawie oceny okoliczności sprawy – że odszkodowanie pieniężne było konieczne w celu zapewnienia pełnego zadośćuczynienia za szkodę niematerialną poniesioną przez Safa Nicu Sepahan, Sąd nie dopuścił się w swej ocenie naruszenia prawa. O ile bowiem w wyroku z dnia 28 maja 2013 r., Abdulrahim/Rada i Komisja (C-239/12 P, EU:C:2013:331), Trybunał orzekł, że stwierdzenie nieważności niezgodnych z prawem środków ograniczających może stanowić formę zadośćuczynienia za poniesioną szkodę niematerialną, o tyle nie wynika stąd jednak, że tak forma zadośćuczynienia jest we wszystkich przypadkach w sposób konieczny wystarczająca dla zapewnienia pełnego zadośćuczynienia za krzywdę.
- 50 Ponadto należy przypomnieć, że – zgodnie z utrwalonym orzecznictwem – jeżeli Sąd stwierdzi wystąpienie szkody, tylko on jest właściwy do określenia, w granicach żądania, sposobu i zakresu naprawienia szkody (wyroki: z dnia 1 czerwca 1994 r., Komisja/Brazzelli Lualdi i in., C-136/92 P, EU:C:1994:211, pkt 66, 81; z dnia 9 września 1999 r., Lucaccioni/Komisja, C-257/98 P, EU:C:1999:402, pkt 34; a także postanowienie z dnia 14 grudnia 2006 r., Meister/OHIM, C-12/05 P, EU:C:2006:779, pkt 82).

- 51 Jednakże, aby Trybunał mógł sprawować kontrolę sądową nad wyrokami Sądu, wyroki te powinny być wystarczająco uzasadnione oraz – w odniesieniu do oceny szkody – wskazywać kryteria, które zostały uwzględnione w celu ustalenia przyjętej kwoty (wyroki: z dnia 14 maja 1998 r., Rada/de Nil i Impens, C-259/96 P, EU:C:1998:224, pkt 32, 33; z dnia 9 września 1999 r., Lucaccioni/Komisja, C-257/98 P, EU:C:1999:402, pkt 35; a także postanowienie z dnia 3 września 2013 r., Idromacchine i in./Komisja, C-34/12 P, niepublikowane, EU:C:2013:552, pkt 80).
- 52 W pkt 88–91 zaskarżonego wyroku Sąd orzekł, że w celu ustalenia kwoty zadośćuczynienia za szkodę niematerialną w rozpatrywanej sprawie należało uwzględnić w szczególności powagę stwierdzonego naruszenia, czas jego utrzymywania się, zachowanie Rady, a także efekt, jaki zarzut zaangażowania Safa Nicu Sepahan w rozprzestrzenianie broni jądrowej mógł wywrzeć na osobach trzecich. W tej kwestii Sąd zasadniczo uznał, że zarzut Rady względem Safa Nicu Sepahan był wyjątkowo poważny, że zarzut ten nie został jednak poparty żadną istotną informacją lub żadnym istotnym dowodem oraz że Rada nie zweryfikowała zasadności tego zarzutu, z własnej inicjatywy lub w odpowiedzi na protesty Safa Nicu Sepahan, w celu ograniczenia szkodliwych skutków wynikających z niego dla tego przedsiębiorstwa.
- 53 W świetle takich ustaleń Sąd wskazał kryteria, jakie wziął pod uwagę w celu ustalenia przyjętej kwoty zadośćuczynienia. W tych okolicznościach Trybunał nie może zakwestionować stwierdzenia zawartego w pkt 92 zaskarżonego wyroku, zgodnie z którym szkoda niematerialna poniesiona przez Safa Nicu Sepahan osiąga, na podstawie rzetelnej oceny ex aequo et bono, wysokość 50 000 EUR.
- 54 W konsekwencji drugi zarzut odwołania wzajemnego należy oddalić jako bezzasadny.
- 55 Mając na względzie powyższe rozważania, odwołanie wzajemne należy oddalić.

W przedmiocie odwołania Safa Nicu Sepahan

- 56 Na poparcie swoich żądań Safa Nicu Sepahan podnosi dwa zarzuty, z których pierwszy dotyczy odszkodowania za szkodę materialną, a drugi – zadośćuczynienia za szkodę niematerialną.

W przedmiocie zarzutu pierwszego, dotyczącego naruszenia art. 340 akapit drugi TFUE i art. 41 ust. 3 karty, sprzeczności w uzasadnieniu, przeinaczenia faktów i dowodów, a także naruszenia obowiązku uzasadnienia przy ocenie szkody materialnej

- 57 Pierwszy zarzut odwołania dzieli się na pięć części. Przed analizą części pierwszej tego zarzutu należy zbadać części od drugiej do piątej.

W przedmiocie drugiej części zarzutu pierwszego

– Argumentacja stron

- 58 W drugiej części pierwszego zarzutu odwołania Safa Nicu Sepahan twierdzi, po pierwsze, że mimo uznania przez Sąd w pkt 99, 102, 104, 145 i 147 zaskarżonego wyroku szkody materialnej wynikającej z zastosowania przedmiotowych środków ograniczających w kontekście umowy dotyczącej remontu elektrowni w Darbandikhan (Irak) Sąd odmówił jednak, w sposób arbitralny i z naruszeniem art. 340 akapit drugi TFUE i art. 41 ust. 3 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą”), zasądzenia od Rady odszkodowania za wyrządzoną szkodę. Ponadto Sąd jej zdaniem przeinaczył dowody, twierdząc w pkt 104 zaskarżonego wyroku, że „rzeczywisty charakter i wysokość [...] szkody” nie zostały udowodnione. Podobnie w pkt 106 tego wyroku Sąd przeinaczył przedstawione przez Safa Nicu Sepahan dowody dotyczące jej marży oraz wskaźnika zyskowności w kontekście umowy.

59 Z drugiej strony Safa Nicu Sepahan podnosi, że w pkt 99, 100 zaskarżonego wyroku Sąd w sposób arbitralny odmówił przyznania jej odszkodowania za szkodę wynikającą z zamknięcia jej rachunków bankowych przez Emirate National Bank of Dubai, podczas gdy w pkt 145, 147 tego wyroku uznał, że został wykazany rzeczywisty charakter poważnego spadku obrotów i zyskowności Safa Nicu Sepahan, zwolnienia przez tę spółkę wielu pracowników oraz innych poniesionych przez nią kosztów. Ponadto zdaniem Safa Nicu Sepahan uzasadnienie zaskarżonego wyroku zawiera sprzeczności oraz jest obciążone przeinaczeniem dowodów w zakresie, w jakim Sąd w pkt 98 rzeczowego wyroku uznał, że Safa Nicu Sepahan mogła zapewnić sobie usługi finansowe równoważne tym, jakie wcześniej świadczył Emirate National Bank of Dubai ze strony innego banku, podczas gdy w pkt 96 tego wyroku stwierdził, że każdy bank współpracujący z Safa Nicu Sepahan narażał się na objęcie przez Unię środkami ograniczającymi.

60 Rada kwestionuje te argumenty.

– Ocena Trybunału

61 Po pierwsze, należy przypomnieć, że każda szkoda, o której naprawienie wnosi się w ramach skargi dotyczącej odpowiedzialności pozaumownej Unii na podstawie art. 340 akapit drugi TFUE, powinna być rzeczywista i pewna (zob. wyroki: z dnia 21 maja 1976 r., Roquette frères/Komisja, 26/74, EU:C:1976:69, pkt 22, 23; a także z dnia 16 lipca 2009 r., SELEX Sistemi Integrati/Komisja, C-481/07 P, niepublikowany, EU:C:2009:461, pkt 36). Po drugie, aby mogła powstać pozaumowna odpowiedzialność Unii, szkoda powinna wynikać w sposób wystarczająco bezpośredni z zachowania zarzucanego instytucjom (zob. podobnie wyroki: z dnia 4 października 1979 r., Dumortier i in./Rada, 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 i 45/79, EU:C:1979:223, pkt 21; a także z dnia 12 grudnia 2006 r., Test Claimants in the FII Group Litigation, C-446/04, EU:C:2006:774, pkt 218).

62 W każdych okolicznościach to do strony ponoszącej odpowiedzialność pozaumowną Unii należy przedstawienie jednoznacznych dowodów zarówno na istnienie, jak i na zakres szkody, na którą się powołuje (wyroki: z dnia 16 września 1997 r., Blackspur DIY i in./Rada i Komisja, C-362/95 P, EU:C:1997:401, pkt 31; a także z dnia 16 lipca 2009 r., SELEX Sistemi Integrati/Komisja, C-481/07 P, niepublikowany, EU:C:2009:461, pkt 36 i przytoczone tam orzecznictwo), a także na istnienie wystarczająco bezpośredniego związku przyczynowego między zachowaniem danej instytucji a podnoszoną szkodą (zob. podobnie wyrok z dnia 30 stycznia 1992 r., Finsider i in./Komisja, C-363/88 i C-364/88, EU:C:1992:44, pkt 25; a także postanowienie z dnia 31 marca 2011 r., Mauerhofer/Komisja, C-433/10 P, niepublikowane, EU:C:2011:204, pkt 127).

63 Jeżeli chodzi o zarzucaną Sądowi arbitralną odmowę zasądzenia na rzecz Safa Nicu Sepahan odszkodowania za szkodę, jaką miała ona ponieść wskutek rozwiązania umowy dotyczącej remontu elektrowni w Darbandikhan, należy stwierdzić, że ten zarzut szczegółowy opiera się na błędnym zrozumieniu zaskarżonego wyroku. Skoro bowiem Sąd stwierdził w pkt 99, 102 i 104 tego wyroku, że twierdzenia dotyczące rzeczywistego charakteru i wysokości podnoszonej szkody nie zostały poparte dowodami, słusznie w pkt 107 zaskarżonego wyroku oddalił on żądanie odszkodowawcze Safa Nicu Sepahan w zakresie, w jakim odnosiło się ono do tej właśnie szkody. Podobnie, skoro Sąd stwierdził w pkt 145, 147 tego wyroku, że Safa Nicu Sepahan nie przedstawiła dowodów pozwalających na ocenę rzeczywistego charakteru i ewentualnie zakresu poniesionej szkody, nie można zarzucać mu, że zachował się arbitralnie.

64 Ponadto, jeżeli chodzi o argument dotyczący naruszenia zasad proporcjonalności i „rzetelnej oceny”, którego miał dopuścić się Sąd w trakcie oceny podnoszonej szkody, a które to naruszenie Safa Nicu Sepahan kwalifikuje jako zasady ogólne wspólne dla porządków prawnych państw członkowskich w rozumieniu art. 340 akapit drugi TFUE i art. 41 ust. 3 karty, należy stwierdzić, że takie zasady nie mogą zmienić wniosku, zgodnie z którym na Safa Nicu Sepahan ciążył obowiązek przedłożenia jednoznacznych dowodów zarówno na istnienie, jak i na zakres podnoszonej przez nią szkody.

- 65 Co się tyczy argumentu, zgodnie z którym Sąd w pkt 104, 106 zaskarżonego wyroku przeinaczył dowody, należy przypomnieć, że samo wspomnienie takiego przeinaczenia nie spełnia wymogów postawionych w orzecznictwie Trybunału, zgodnie z którymi to wymogami odwołanie powinno między innymi wskazywać dokładnie dowody, które w ocenie wnoszącego odwołanie zostały przeinaczone (wyrok z dnia 7 września 2016 r., Pilkington Group i in./Komisja, C-101/15 P, EU:C:2016:631, pkt 62 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 66 Tymczasem, z jednej strony, Safa Nicu Sepahan nie precyzuje, w jaki sposób Sąd jej zdaniem przeinaczył dowody, gdy w pkt 104 zaskarżonego wyroku stwierdził, że rzeczywisty charakter i wysokość szkody nie zostały wykazane. Z drugiej strony, jeżeli chodzi o zarzut, że Sąd przeinaczył dowody, gdy w pkt 106 zaskarżonego wyroku stwierdził, że Safa Nicu Sepahan nie podała zwykłego wskaźnika zyskowności w sektorze, w którym prowadzi działalność, podczas gdy ona sama twierdzi, że go przedstawiła, precyzując, że wynosi on 20% omawianej umowy, należy zauważyć, że argument ten wynika z nieprawidłowego zrozumienia zaskarżonego wyroku, ponieważ Sąd w rzeczonym punkcie nie stwierdził, że Safa Nicu Sepahan nie podała takiego wskaźnika zyskowności, lecz że nie przedstawiła ani wystarczająco precyzyjnych wskazówek w tej kwestii, ani innych informacji wykazujących rzeczywisty charakter szkody, jaką miała ponieść.
- 67 Jeżeli chodzi o zarzut, że Sąd w sposób arbitralny oddalił żądanie odszkodowania za szkodę wynikającą z zamknięcia rachunków bankowych Safa Nicu Sepahan, należy wskazać, że o ile w pkt 96 zaskarżonego wyroku Sąd wywnioskował z przedstawionego przez Safa Nicu Sepahan pisma, że zamknięcie rzeczonych rachunków bankowych przez Emirate National Bank of Dubai mogło nastąpić wskutek przyjęcia rozpatrywanych środków ograniczających, o tyle w pkt 97–100 tego wyroku uznał jednak, że Safa Nicu Sepahan nie wykazała, że wskutek tego zamknięcia poniosła szkodę, oraz zaznaczył w szczególności w pkt 97, że Emirate National Bank of Dubai nie zamroził środków finansowych zdeponowanych na tych rachunkach, lecz zwrócił je Safa Nicu Sepahan. Podobnie w pkt 145, 147 zaskarżonego wyroku Sąd orzekł o braku związku przyczynowego między podnoszoną szkodą a spadkiem obrotów i zyskowności Safa Nicu Sepahan, stwierdziwszy, po pierwsze, że nie uzasadniła ona przyczyn tej zmiany oraz, po drugie, że nawet przy założeniu, że taki związek mógłby zostać wywiedziony z samego istnienia środków ograniczających, Safa Nicu Sepahan nie przedstawiła informacji lub dowodów pozwalających na ocenę zakresu takiej szkody. Tak więc Sąd oddalił rzeczone żądanie odszkodowawcze, nie uchybiwszy obowiązкови uzasadnienia.
- 68 Dalej, co się tyczy argumentu dotyczącego sprzeczności w uzasadnieniu oraz przeinaczenia dowodów w pkt 96, 98 zaskarżonego wyroku, należy wskazać, że argument ten w każdym razie nie może podważyć stwierdzenia dokonanego przez Sąd w pkt 97 tego wyroku, które samo w sobie było wystarczające do oddalenia żądania odszkodowawczego Safa Nicu Sepahan z tytułu szkody, jaką miała ona ponieść wskutek zamknięcia jej rachunków bankowych przez Emirate National Bank of Dubai.
- 69 W konsekwencji część drugą zarzutu czwartego odwołania należy oddalić.

W przedmiocie trzeciej części zarzutu pierwszego

– Argumentacja stron

- 70 W trzeciej części zarzutu pierwszego Safa Nicu Sepahan twierdzi, po pierwsze, że Sąd naruszył art. 340 akapit drugi TFUE i art. 41 ust. 3 karty, gdyż odmówił zasądzenia na jej rzecz odszkodowania za szkodę, jaką miała ona ponieść wskutek zerwania stosunków handlowych, jakie utrzymywała z jednym ze swoich ważnych dostawców – Siemens AG, podczas gdy w pkt 109, 110 zaskarżonego wyroku uznał, że zerwanie to było bezpośrednią konsekwencją zastosowania spornych środków ograniczających. W tym samym pkt 110 Sąd stwierdził, a zdaniem Safa Nicu Sepahan stanowi to sprzeczność, że odmowa dostawy towarów sama w sobie nie jest szkodą. Ponadto, jeżeli chodzi o spadek obrotów Safa

Nicu Sepahan z powodu zastosowania wobec niej środków ograniczających, Sąd, oddalając żądanie odszkodowawcze, przeinaczył w jej przekonaniu dowody oraz własne ustalenia faktyczne zawarte w pkt 145, 147 zaskarżonego wyroku.

- 71 Po drugie, Safa Nicu Sepahan zarzuca Sądowi, że przeinaczył on okoliczności faktyczne i dowody, uznając w pkt 115, 116 zaskarżonego wyroku, że decydującą przyczyną zerwania stosunków handlowych Safa Nicu Sepahan z Mobarakheh Steel Company było nie zastosowanie wobec Safa Nicu Sepahan środków ograniczających, lecz opóźnienie w realizacji odnośnej umowy. Tymczasem w pkt 113 zaskarżonego wyroku Sąd przyjął jej zdaniem założenie, że istniał związek przyczynowy między zerwaniem tych stosunków handlowych a zastosowaniem środków ograniczających. Ponadto, jak twierdzi, uznając w pkt 133, 136–139, 145 i 147 zaskarżonego wyroku, że Safa Nicu Sepahan nie wykazała, że podnoszona szkoda była konsekwencją zerwania przez europejskich dostawców utrzymywanych z nią stosunków handlowych, Sąd domagał się dowodu niemożliwego do przedstawienia oraz przeinaczył cel środków ograniczających, którym jest wyrządzenie maksymalnej szkody finansowej i gospodarczej obciążeniu nimi podmiotowi.
- 72 Rada kwestionuje te argumenty.

– Ocena Trybunału

- 73 Jeżeli chodzi o zarzut, że Sąd w sposób arbitralny i z naruszeniem art. 340 akapit drugi TFUE i art. 41 ust. 3 karty oddalił żądanie odszkodowawcze dotyczące szkody, jaką Safa Nicu Sepahan miała ponieść z powodu zerwania stosunków handlowych ze spółką Siemens, należy wskazać, że o ile Sąd odnotował w pkt 109, 110, 145 i 147 zaskarżonego wyroku negatywne skutki, jakie środki ograniczające mogą wywierać na stosunki handlowe danej spółki z jej dostawcami, jak również na jej obroty, o tyle nie uznał on jednak w tych punktach, że zerwanie takich stosunków samo w sobie nie stanowi szkody podlegającej naprawieniu. Przeciwnie, w pkt 110 tego wyroku Sąd słusznie i z powodów niepozostających ze sobą w sprzeczności orzekł, że szkoda materialna o rzeczywistym i pewnym charakterze może jedynie powstać wskutek wpływu zerwania stosunków handlowych z dostawcami spółki na wyniki gospodarcze tej spółki, a nie samego zerwania.
- 74 Jeżeli chodzi o argument Safa Nicu Sepahan, zgodnie z którym stwierdzenie przez Sąd braku szkody materialnej stanowi przeinaczenie okoliczności faktycznych potwierdzających obniżenie wyników finansowych tego przedsiębiorstwa, odnotowanego w pkt 145, 147 zaskarżonego wyroku, należy przypomnieć, że – jak wynika z pkt 65 niniejszego wyroku – samo wspomnienie takiego przeinaczenia nie spełnia wymogów postawionych w orzecznictwie Trybunału, zgodnie z którymi to wymogami odwołanie powinno między innymi wskazywać dokładnie dowody, które w ocenie wnoszącego odwołanie zostały przeinaczone. Ponadto takie przeinaczenie musi wynikać w sposób oczywisty z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, bez konieczności dokonywania nowej oceny okoliczności faktycznych i dowodów (wyrok z dnia 6 kwietnia 2006 r., General Motors/Komisja, C-551/03 P, EU:C:2006:229, pkt 54 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 75 Tymczasem Safa Nicu Sepahan ogranicza się w tej kwestii do odesłania do ośmiu załączników do swoich pism złożonych przed Sądem, bez sprecyzowania w żaden sposób, na czym miałyby polegać podnoszone przeinaczenie. W tych okolicznościach, a także zważywszy, że ocena okoliczności faktycznych i dowodów nie jest – z wyjątkiem przypadku ich przeinaczenia, niepotwierdzonego w niniejszej sprawie – kwestią prawną podlegającą kontroli Trybunału w postępowaniu odwoławczym (zob. podobnie w szczególności wyroki: z dnia 3 września 2009 r., Moser Baer India/Rada, C-535/06 P, EU:C:2009:498, pkt 32 i przytoczone tam orzecznictwo; z dnia 7 kwietnia 2016 r., Akhras/Rada, C-193/15 P, EU:C:2016:219, pkt 67 i przytoczone tam orzecznictwo; a także z dnia 8 września 2016 r., Iranian Offshore Engineering & Construction/Rada, C-459/15 P, niepublikowany, EU:C:2016:646, pkt 44).

- 76 Jeżeli chodzi o argument dotyczący przeinaczenia przez Sąd faktów poprzez stwierdzenie w pkt 115, 116 zaskarżonego wyroku, że głównym czynnikiem, który doprowadził do rozwiązania przez Mobarakeh Steel Company odnośnej umowy, było opóźnienie w wykonaniu tej umowy, a nie zastosowanie wobec Safa Nicu Sepahan środków ograniczających, należy przypomnieć, że – jak wynika z pkt 74 niniejszego wyroku – przeinaczenie występuje wówczas, gdy – bez potrzeby przeprowadzania nowych dowodów – ocena dowodów istniejących okazuje się oczywiście błędna. Jest tak w szczególności w przypadku, gdy wnioski, które Sąd wysnuł z pewnych dokumentów, nie są zgodne z sensem i treścią całości tych dokumentów (wyrok z dnia 18 lipca 2007 r., Industrias Químicas del Vallés/Komisja, C-326/05 P, EU:C:2007:443, pkt 60, 63).
- 77 W tej kwestii należy stwierdzić, że jak wynika z pisma Mobarakeh Steel Company z dnia 3 września 2011 r., załączonego do repliki Safa Nicu Sepahan przedłożonej Sądowi, unieważnienie odnośnej umowy było uzasadnione, przynajmniej w części, opóźnieniem ze strony Safa Nicu Sepahan w wykonaniu tej umowy w stosunku do terminu wynikającego z tego pisma, który to termin, jak prawidłowo wskazał Sąd w pkt 114 rzeczonego wyroku, upłynął sześć miesięcy przed zastosowaniem wobec Safa Nicu Sepahan środków ograniczających. W tych okolicznościach, skoro Sąd w pkt 116 zaskarżonego wyroku orzekł, że zastosowanie wobec Safa Nicu Sepahan środków ograniczających nie było decydującą i bezpośrednią przyczyną unieważnienia tej umowy, nie wskazując jednak, że opóźnienie to samo w sobie stanowiło taką przyczynę, należy stwierdzić, że oceny tego dowodu przez Sąd nie sposób uznać za oczywiście błędną.
- 78 Jeżeli chodzi, ponadto, o argument Safa Nicu Sepahan, zgodnie z którym w pkt 133, 136–139, 145 i 147 zaskarżonego wyroku Sąd domagał się dowodu niemożliwego do przedstawienia w celu wykazania szkody wynikającej z zastosowania rozpatrywanych środków ograniczających, należy stwierdzić, że z punktów tych wynika, że sąd nie uwzględnił – uznając je za niewystarczające – dowodów przedstawionych przez Safa Nicu Sepahan w szczególności dlatego, że nie pozwalały one na wyodrębnienie zamówień rzeczywiście złożonych u europejskich dostawców Safa Nicu Sepahan, udziału sprzętu zakupionego przez Safa Nicu Sepahan u tych dostawców, przyczyn spadku obrotów tej spółki oraz ogólniej – wynikających z tego konkretnych skutków powodujących szkodę.
- 79 W tej kwestii należy przypomnieć, że istnienie rzeczywistej i pewnej szkody nie może być rozważane przez sąd Unii w sposób abstrakcyjny, lecz musi być oceniane w zależności od konkretnych okoliczności faktycznych, charakteryzujących każdy rozpatrywany przez niego przypadek (wyrok z dnia 15 czerwca 2000 r., Dorsch Consult/Rada i Komisja, C-237/98 P, EU:C:2000:321, pkt 25).
- 80 Tymczasem wymóg dotyczący przedstawiania dowodów takich jak wspomniane przez Sąd w pkt 133, 136–139, 145 i 147 zaskarżonego wyroku ma zasadnicze znaczenie dla możliwości rozstrzygnięcia kwestii rzeczywistego charakteru i zakresu podnoszonej szkody. Skoro Sąd stwierdził, że Safa Nicu Sepahan nie przedstawiła takich dowodów, słusznie orzekł on, że przedstawione przez nią dowody były niewystarczające do wykazania rzeczywistego charakteru i zakresu podnoszonej szkody.
- 81 Trzecią część tego zarzutu należy więc oddalić.

W przedmiocie czwartej części zarzutu pierwszego

– Argumentacja stron

- 82 W czwartej części pierwszego zarzutu odwołania Safa Nicu Sepahan podnosi, po pierwsze, że Sąd naruszył art. 340 akapit drugi TFUE i art. 41 ust. 3 karty, gdyż odmówił zasądzenia na jej rzecz odszkodowania za szkodę, jaką miała ona ponieść wskutek ustania stosunków handlowych, które były dla niej niezbędne w celu modernizacji osprzętu elektrycznego zapory na Eufracie (Syria). Po drugie, zarzuca Sądowi, że naruszył on obowiązek uzasadnienia poprzez brak wskazania w pkt 120

zaskarżonego wyroku powodów, dla których nie uwzględnił argumentu Safa Nicu Sepahan, zgodnie z którym źródłem opóźnienia w realizacji przedsięwzięcia polegającego na modernizacji osprzętu elektrycznego tej zapory było przyjęcie środków ograniczających, które ją objęły.

83 Rada kwestionuje te argumenty.

– *Ocena Trybunału*

84 Jeżeli chodzi o argument, zgodnie z którym Sąd naruszył art. 340 akapit drugi TFUE i art. 41 ust. 3 karty, ponieważ w pkt 122 zaskarżonego wyroku uznał, że Safa Nicu Sepahan nie przedstawiła dowodów potwierdzających wysokość marży w kontekście przedsięwzięcia polegającego na modernizacji osprzętu elektrycznego zapory na Eufracie w Syrii, należy stwierdzić, że argument ten ma na celu uzyskanie ponownej oceny dowodów przedstawionych w pierwszej instancji. Skoro zgodnie z orzecznictwem przypomnianym w pkt 75 niniejszego wyroku ocena wartości, jaką należy przypisać takim dowodom, nie stanowi, z wyjątkiem przypadków przeinaczenia takich dowodów, kwestii prawnej podlegającej jako taka kontroli Trybunału w postępowaniu odwoławczym, argument ten należy odrzucić jako niedopuszczalny.

85 Jeżeli chodzi o zarzut, że Sąd nie uzasadnił w pkt 120 zaskarżonego wyroku, dlaczego nie uwzględnił argumentu Safa Nicu Sepahan, zgodnie z którym pisma dotyczące tego projektu w sposób prawdopodobny wykazywały, że przyczyną opóźnienia w realizacji tego przedsięwzięcia było zastosowanie rozpatrywanych środków ograniczających, należy przypomnieć, że przewidziany w art. 296 TFUE obowiązek uzasadnienia stanowi istotny wymóg proceduralny, który należy odróżnić od kwestii zasadności uzasadnienia, wchodzącej w zakres zgodności z prawem spornego aktu. Uzasadnienie decyzji polega bowiem na formalnym wskazaniu podstaw, na jakich opiera się ta decyzja. Jeżeli owe podstawy są dotknięte błędami, przekłada się to na materialną zgodność z prawem decyzji, ale już nie na zgodność z prawem jej uzasadnienia, które może być wystarczające, mimo że wskazane w nim podstawy są błędne. Wynika stąd, że zarzuty i argumenty zmierzające do podważenia zasadności aktu są nieistotne, jeżeli są one podnoszone w ramach zarzutu dotyczącego braku lub niewystarczającego charakteru uzasadnienia (wyrok z dnia 18 czerwca 2015 r., Ipatau/Rada, C-535/14 P, EU:C:2015:407, pkt 37 i przytoczone tam orzecznictwo).

86 W niniejszej sprawie Sąd w pkt 121 zaskarżonego wyroku wyjaśnił, że Safa Nicu Sepahan przedłożyła wprawdzie wykaz urządzeń i części dla tego przedsięwzięcia, lecz nie przedstawiła żadnego dowodu, że dostawy tych towarów nie mogły zostać zrealizowane z powodu zastosowania środków ograniczających. W pkt 122 tego wyroku Sąd stwierdził, że Safa Nicu Sepahan nie przedstawiła dowodów w celu wykazania szkody, jaką miała ponieść z tego powodu, że część umowy musiała zostać przekazana podwykonawcom. Po zidentyfikowaniu w pkt 123, 124 rzeczonego wyroku innych elementów, których brak w aktach Sądu stanowił przeszkodę dla wykazania rzeczywistego charakteru lub zakresu podnoszonej szkody, Sąd w pkt 125 tego wyroku oddalił żądanie odszkodowawcze Safa Nicu Sepahan w zakresie, w jakim dotyczyło ono przedsięwzięcia polegającego na modernizacji osprzętu elektrycznego zapory na Eufracie.

87 W tym stanie rzeczy stwierdzić należy, że Sąd nie uchybił obowiązkowi uzasadnienia ciążącemu na nim na mocy art. 296 TFUE.

88 Część czwartą należy zatem oddalić.

W przedmiocie piątej części zarzutu pierwszego

– Argumentacja stron

- 89 W piątej części pierwszego zarzutu odwołania Safa Nicu Sepahan podnosi, po pierwsze, że Sąd naruszył art. 340 akapit drugi TFUE i art. 41 ust. 3 karty, gdyż odmówił zasądzenia na jej rzecz odszkodowania za szkodę, jaką miała ona ponieść wskutek ustania stosunków handlowych, które były dla niej niezbędne w celu wykonania zobowiązań umownych dotyczących budowy podstacji elektroenergetycznych w Kunduz (Afganistan) i w Baghlan (Afganistan). Po drugie, Safa Nicu Sepahan zarzuca Sądowi, że przeinaczył on okoliczności faktyczne i dowody, stwierdzając w pkt 130 zaskarżonego wyroku, że nie wykazała ona, iż wskutek anulowania przez spółkę Siemens zamówienia nr P06000/CO/3060 nie miała ona możliwości wykonania zobowiązań umownych w ramach tych przedsięwzięć, podczas gdy Sąd w pkt 109 i 147 tego wyroku stwierdził, że Safa Nicu Sepahan nie mogła ukończyć tych przedsięwzięć bez korzystania z usług podwykonawców.
- 90 Rada kwestionuje te argumenty.

– Ocena Trybunału

- 91 Jeżeli chodzi o argument dotyczący naruszenia art. 340 akapit drugi TFUE i art. 41 ust. 3 karty, należy stwierdzić, że Safa Nicu Sepahan nie wskazuje z wymaganą precyzją kwestionowanych fragmentów zaskarżonego wyroku.
- 92 Jeżeli chodzi o zarzut, że Sąd przeinaczył fakty, stwierdzając w pkt 130 zaskarżonego wyroku, że Safa Nicu Sepahan mogła była wywiązać się z umowy dotyczącej budowy podstacji elektroenergetycznych w Kunduz i w Baghlan bez korzystania z usług podwykonawców, należy stwierdzić, że ten argument wynika z błędnego zrozumienia zaskarżonego wyroku. Sąd nie sugerował bowiem w rzeczonym pkt 130, że Safa Nicu Sepahan miała w każdym stanie rzeczy możliwość zrealizowania tych przedsięwzięć bez korzystania z usług podwykonawców. Z rzeczonego punktu wynika natomiast, że Sąd stwierdził, iż Safa Nicu Sepahan nie wykazała, że rzeczona umowa nie mogła zostać wykonana z udziałem dostawcy innego niż spółka Siemens. W tych okolicznościach nie można czynić Sądowi zarzutu, że dopuścił się jakiegokolwiek przeinaczenia.
- 93 Piątą część pierwszego zarzutu odwołania należy zatem oddalić.

W przedmiocie pierwszej części zarzutu pierwszego

– Argumentacja stron

- 94 W pierwszej części zarzutu pierwszego Safa Nicu Sepahan zarzuca Sądowi, że naruszył on zasady ogólne wspólne dla porządków prawnych państw członkowskich w rozumieniu art. 340 akapit drugi TFUE i art. 41 ust. 3 karty, które definiują system odpowiedzialności pozaumownej Unii w ten sposób, że wbrew przedstawionym dowodom oddalił jej żądanie zasądzenia odszkodowania za szkodę materialną, mimo iż uznał – w szczególności w pkt 109, 145 i 147 zaskarżonego wyroku – istnienie szkody materialnej.

– Ocena Trybunału

- 95 Należy stwierdzić, że pierwsza część zarzutu pierwszego odnosi się do fragmentów uzasadnienia zaskarżonego wyroku kwestionowanych w innych częściach tego zarzutu, dotyczących aspektów szkody, jaką miała ponieść Safa Nicu Sepahan, ta ostatnia nie dostarcza jednak dodatkowych elementów na poparcie rzeczzonego zarzutu.
- 96 Skoro pozostałe części zarzutu pierwszego nie zostały uwzględnione, jego część pierwszą również należy oddalić.

W przedmiocie żądania ewentualnego Safa Nicu Sepahan w związku z zarzutem pierwszym

– Argumentacja stron

- 97 Tytułem żądania ewentualnego Safa Nicu Sepahan podnosi, że Sąd powinien był zasądzić odszkodowanie, którego wysokość sam powinien ustalić, z poszanowaniem zasad proporcjonalności i „rzetelnej oceny”, czyli zasad ogólnych wspólnych dla porządków prawnych państw członkowskich w rozumieniu art. 340 akapit drugi TFUE i art. 41 ust. 3 karty.
- 98 Rada kwestionuje ten argument.

– Ocena Trybunału

- 99 Jak wynika z powyższych ustaleń, Sąd słusznie stwierdził, że przesłanki powstania odpowiedzialności pozaumownej Unii z tytułu szkody materialnej podnoszonej przez Safa Nicu Sepahan nie zostały spełnione, a tym samym Sąd słusznie nie zasądził odszkodowania, którego się ona z tego tytułu domagała.
- 100 Mając na względzie powyższe rozważania, pierwszy zarzut odwołania należy oddalić.

W przedmiocie zarzutu drugiego, dotyczącego naruszenia obowiązku uzasadnienia i zasady proporcjonalności w odniesieniu do zadośćuczynienia za szkodę niematerialną

Argumentacja stron

- 101 W drugim zarzucie odwołania Safa Nicu Sepahan zarzuca Sądowi, że zasądził na jej rzecz jedynie nieznaczną kwotę 50 000 EUR jako zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, mimo że w pkt 83, 86, 88 i 89 zaskarżonego wyroku stwierdził, iż chodziło tu o szczególnie poważne naruszenie, którego skutki utrzymywały się przez blisko trzy lata. Jej zdaniem Sąd nie uzasadnił wysokości tej kwoty. Ponadto uważa ona, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku narusza zasadę proporcjonalności. W tej kwestii Safa Nicu Sepahan wskazuje w szczególności, że Sąd nie uwzględnił ani faktu, że była ona zmuszona zwolnić wielu pracowników, co wpłynęło negatywnie na jej reputację, ani faktu, że skutki środków ograniczających nadal wyrządzają jej krzywdę. Safa Nicu Sepahan nadal bowiem figuruje na przykład w witrynie internetowej „Iran Watch”.
- 102 Rada kwestionuje te argumenty.

Ocena Trybunału

- 103 Jeżeli chodzi o podnoszone naruszenie zasady proporcjonalności, należy przypomnieć, że jak wynika z orzecznictwa przytoczonego w pkt 50, 51 niniejszego wyroku, kiedy Sąd stwierdza istnienie szkody, jedynie on jest właściwy do określenia, w granicach żądania, sposobu i zakresu jej naprawienia. Jednak zgodnie z tym samym orzecznictwem, aby Trybunał mógł sprawować kontrolę sądową nad wyrokami Sądu, wyroki te powinny być wystarczająco uzasadnione oraz – w odniesieniu do oceny szkody – wskazywać kryteria, które zostały uwzględnione w celu ustalenia przyjętej kwoty.
- 104 Jeżeli chodzi o podnoszone naruszenie obowiązku uzasadnienia, należy wskazać, że w pkt 88 zaskarżonego wyroku Sąd ustalił, że w okolicznościach sprawy zarzut zaangażowania Safa Nicu Sepahan w rozprzestrzenianie broni jądrowej miał wpływ na zachowanie wobec tej spółki podmiotów trzecich, usytuowanych w większości poza Unią. W tej kwestii stwierdził on istnienie szkody niematerialnej, której nie może w pełni zrównoważyć stwierdzenie a posteriori niezgodności z prawem spornych przepisów.
- 105 Ponadto Sąd podkreślił powagę zarzutu Rady wobec Safa Nicu Sepahan. I tak zauważył on, odpowiednio w pkt 83 i 89 zaskarżonego wyroku, że zarzut zaangażowania Safa Nicu Sepahan w działalność Iranu w zakresie rozprzestrzeniania broni jądrowej wynikał z zajęcia oficjalnego stanowiska przez instytucję Unii, opublikowanego w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*, z towarzyszącymi mu obligatoryjnymi skutkami prawnymi, oraz że wiązał on tę spółkę z działalnością stanowiącą zdaniem Rady zagrożenie dla pokoju międzynarodowego i bezpieczeństwa międzynarodowego.
- 106 Sąd uznał również, w pkt 87 zaskarżonego wyroku, że stwierdzenie nieważności spornych przepisów mogło skutkować zmniejszeniem kwoty przyznanego zadośćuczynienia, lecz nie mogło stanowić pełnego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. W tej kwestii w pkt 90, 91 tego wyroku Sąd wskazał, że zarzut ten nie został poparty żadnym dowodem, że środki ograniczające były utrzymywane przez blisko trzy lata oraz że nie wydaje się, by Rada w tym okresie zweryfikowała zasadność tego zarzutu, w celu ograniczenia szkodliwych skutków wynikających z niego dla tego przedsiębiorstwa.
- 107 W tych okolicznościach należy stwierdzić, że Sąd wystarczająco uzasadnił swoje orzeczenie, wskazując kryteria przyjęte w celu ustalenia wysokości zadośćuczynienia.
- 108 Jeżeli chodzi wreszcie o argument Safa Nicu Sepahan, zgodnie z którym rozpatrywane środki ograniczające nadal wywołują wobec niej szkodliwe skutki, ponieważ zarzut, jaki niosą, nadal figuruje w witrynach internetowych, takich jak „Iran Watch”, należy stwierdzić, że Safa Nicu Sepahan nie podnosiła takiego argumentu w pierwszej instancji.
- 109 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału zarzut podniesiony po raz pierwszy przed nim w postępowaniu odwoławczym należy odrzucić jako niedopuszczalny. W ramach odwołania kompetencje Trybunału są bowiem ograniczone do badania dokonanej przez Sąd oceny podniesionych przed nim zarzutów. Umożliwienie stronie podniesienia w tym postępowaniu zarzutu, którego nie powoływała ona wcześniej przed Sądem, oznaczałoby umożliwienie jej żądania od Trybunału, którego kompetencja w kontekście odwołania jest ograniczona, rozstrzygnięcia sporu szerszego niż ten, który miał rozstrzygać Sąd (zob. podobnie wyrok z dnia 28 czerwca 2005 r., Dansk Rørindustri i in./Komisja, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P i C-213/02 P, EU:C:2005:408, pkt 165 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 110 W konsekwencji zarzut ten należy odrzucić jako niedopuszczalny.
- 111 W tym stanie rzeczy drugi zarzut odwołania należy oddalić, jako w części bezzasadny, a w części niedopuszczalny.

112 W konsekwencji odwołanie winno zostać oddalone.

W przedmiocie kosztów

113 Zgodnie z art. 184 § 2 regulaminu postępowania przed Trybunałem, jeżeli odwołanie jest bezzasadne lub jest zasadne i Trybunał wydaje orzeczenie kończące postępowanie w sprawie, rozstrzyga on również o kosztach. Zgodnie z art. 138 § 1 tego regulaminu, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 184 § 1 regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Artykuł 138 § 3 wspomnianego regulaminu stanowi, że w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań każdej ze stron każda z nich pokrywa własne koszty.

114 W niniejszej sprawie, skoro zarówno Safa Nicu Sepahan, jak i Rada sprawę przegrały, każda z nich powinna ponieść własne koszty.

115 Artykuł 140 § 1 regulaminu postępowania, mający zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 184 § 1 tego regulaminu, przewiduje, że państwa członkowskie i instytucje interweniujące w sprawie pokrywają własne koszty.

116 W związku z tym Zjednoczone Królestwo pokrywa własne koszty.

Z powyższych względów Trybunał (wielka izba) orzeka, co następuje:

- 1) Odwołania wniesione przez Safa Nicu Sepahan Co. oraz przez Radę Unii Europejskiej zostają oddalone.**
- 2) Safa Nicu Sepahan Co. i Rada Unii Europejskiej pokrywają własne koszty.**
- 3) Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej pokrywa własne koszty.**

Podpisy